

“EKOLOGIYA “ fənni

Bölmə: 01-01

1. Sual: Ekologiya kim tərəfindən neçənci ildə elmə daxil edilmişdir?

- A) E.Hekkel tərəfindən, 1866-cı ildə
- B) C.Darvin tərəfindən, 1860-cı ildə
- C) V.Vernadski tərəfindən, 1850-ci ildə
- D) A.Danilevski tərəfindən,1960-ci ildə
- E) C.Adams tərəfindən, 1910-cı ildə

2. Sual: İlk dəfə neçənci ildə hansı ölkədə”Ekologiya” elmi yurnalı çap olunmuşdur ?

- A) 1910-cı ildə Rusiyada
- B)1920-ci ildə Amerikada
- C)1918-ci ildə Bolqariyada
- D)1925-ci ildə Azərbaycanda
- E)1930-cı ildə Türkiyədə

3. Sual: Hansı elm sahəsi insanla təbiətin qarşılıqlı əlaqələrini nəzərdən keçirməklə insan fəaliyyəti nəticəsində onu əhatə edən təbii mühitdə baş verən dəyişikləri öyrənir ?

- A) Bioloqiya

- B) Riyaziyyat
- C)) Ekologiya
- D) Cografiya
- E) Fizika

4. Sual: İnsanlar tərəfindən ətraf mühitə edilən təsirə nə deyilir?

- A) mexaniki təsir
- B) qarşılıqlı təsir
- C) fiziki təsir
- D)) antropogen təsir
- E) kimyəvi təsir

5. Sual: Ekologiyanın predmetini nə təşkil edir?

- A) bitkilər arasındakı əlaqələr
- B) heyvanat aləmi arasındakı əlaqələr
- C) insanlar arasındakı mövcud əlaqələr
- D) cəmiyyətlər arasındakı mövcud əlaqələr
- E)) canlı orqanizmlərlə ətraf mühit arasındakı mövcud əlaqələr.

6. Sual: Ətraf mühitin vəziyyətinə və canlı orqanizmlərə hansı faktorlar daha çox təsir edir?

- A) fiziki faktorlar

- B) kimyəvi faktorlar
- C) optik faktorlar
- D) mexaniki faktorlar
- E)) ekoloji faktorlar

7. Sual: Ətraf mühitin vəziyyətinə təsir edən cansız təbiət faktoru necə adlanır?

- A) genetik faktorlar adlanır
- B) antropogen faktor adlanır
- C)) abiotik faktor adlanır
- D) biotik faktor adlanır
- E) məhdudlaşdırıcı faktor adlanır

8. Sual: Biosfer anlayışı elmi ədəbiyyata neçənci ildə kim tərəfindən gətirilmişdir ?

- A) Lamark, 1870-ci ildə
- B)) Zyuss, 1875-ci ildə
- C) Vernadski, 1861-ci ildə
- D) Odum, 1860-cı ildə
- E) Dokuçayev, 1898-ci ildə

9. Sual: Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektı hansı sahə hesab olunur?

- A) ekosistem hesab olunur
- B) ətraf mühit hesab olunur
- C) meşə sahələri hesab olunur
- D) dünya okeanı hesab olunur
- E) heyvanat aləmi hesab olunur

10. Sual: Ekologiyanın məşğul olduğu strateji məsələlərə əsasən hansı problemlər daxildir ?

- A) təbiət ilə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələrin zəiflətmək
- B) təbiət ilə cəmiyyət arasındakı qarşılıqlı fəaliyyəti təbiətin xeyrinə daha da inkişaf etdirmək
- C) təbiətin inkişafını antropogen təsirlərdən zəiflətmək
- D) cəmiyyətin inkişafına təsir etmək
- E) təbiətlə cəmiyyətin inkişafını tənzimləmək

11. Sual: Bir elm kimi ekologiya hansı sahələrə ayrılır ?

- A) fiziki və mexaniki

- B) kimyəvi və modelləşdirmə
- C)) nəzəri və tətbiqi
- D) infomatika və riyaziyyat
- E) bioloji və siyasi

12. Sual: Ekologiyanın bütöv bir sistem kimi təşəkkül tapması və inkişaf hansı dövrə təsadüf edir?

- A) XVII əsrin sonu XIX əsrin əvvəli
- B) XVIII əsrin sonu XIX əsrin əvvəli
- C) XIX əsrin əvvəli və sonu
- D)) XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəli
- E) XX əsrin əvvəli və sonu

13. Sual: Şərti olaraq ekologiyanın inkişaf tarixini neçə mərhələyə bölürlər ?

- A) 5 mərhələyə
- B) 7 mərhələyə
- C) 8 mərhələyə
- D) 4 mərhələyə
- E)) 3 mərhələyə

14. Sual: Ekologiyanın inkişaf tarixinin birinci mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?

- A) XIX əsrin 60-cı illərinə qədərki dövrü
- B) XIX əsrin 30-cu illərinə qədərki dövrü
- C) XVIII əsrin 80-ci illərinə qədərki dövrü
- D) XX əsrin əvvəllərinə qədərki dövrü
- E) XX əsrin sonuna qədərki dövrü

15. Sual: Ekologiyanın bir elm kimi yaranması və təşəkkül tapması onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir ?

- A) II mərhələsinə
- B) I mərhələsinə
- C) II və III mərhələsinə
- D) III mərhələsinə
- E) I və II mərhələsinə

16. Sual: Ekologiyanın inkişaf tarixini birinci mərhələsində hansı alimlər insanların təbiətə neqativ təsirləri haqqında bəşəriyyəti xəbərdar etmişlər ?

- A) M.Lomonosov və İ.Büffon
- B) V.Dokuçayev və K.Rulye
- C) İ.Lamark və T.Maltus
- D) A.Remyer və A.Tamble

E) Ç Darwin və Muçurin

17. Sual: Ekologiyanın inkişaf tarxinin II mərhələsi hansı dövrü əhatə edir ?

- A) XX əsrin sonlarına qədər
- B) XIX əsrin sonunda XX əsrin sonuna qədər
- C) bütün XX əsr boyu
- D) XIX əsrin 60-cı illərindən XX əsrin 50-ci illərinə qədər
- E) XIX əsrin 60-cı illərindən XX əsrin 20-ci illərinə qədər

18. Sual: Ekologiyanın sərbəst bir elm kimi formalaşması onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir ?

- A) III mərhələsinə
- B) I və II mərhələsinə
- C) III və II mərhələsinə
- D) I mərhələyə
- E) II mərhələsinə

19. Sual: Ekologiyanın inkişaf tarxinin II mərhələsində hansı ölkələrin alimləri daha çox fəaliyyət göstərmişdir?

- A) Rusiyanın

- B) Almaniyanın
- C) İngiltərənin
- D) İsveçin
- E) Fransanın

20. Sual: Ekologiyanın kompleks bir elmə çevrilməsi onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsini əhatə edir ?

- A) XIX əsrin əvvəllərindən
- B) XX əsrin 50-ci illərindən bugünə qədər
- C) XX əsrin əvvəllərindən
- D) XX əsrin sonundan
- E) XX əsrin 50-ci illərinə qədər

21. Sual: Hansı müasir dövrdə ekologiya qarşısında duran əsas məsələlərdən hesab olunmur ?

- A) biosferdə baş verən proseslərin öyrənilməsi
- B) təbii sərvətlərdən səmərəli və qənatlə istifadə edilməsi
- C) ətraf mühitə edilən antropogen təsirlərin gücləndirilməsi
- D) təbiət və antropogen senozların möhkəmliyi
- E) ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi

22. Sual: Canlı orqanizmlərə bilavasitə və ya dolayısı təsir edən hər hansı bir mühit neçə faktor adlanır ?

- A)) ekoloji faktor
- B) fiziki faktor
- C) kimyəvi faktor
- D) bioloji faktor
- E) akustik faktor

23. Sual: Orqanizmin hər hansı bir faktorun təsirinə uyğunlaşması nədən asılıdır ?

- A) faktorun sabitliyindən
- B) faktorun dəyişkənliyindən
- C) faktorun təkrarlanmasından
- D)) faktorun dövrülüyündən
- E) faktorun dönməzliyindən

24. Sual: Hansı ekoloji faktorlara aid deyil?

- A)) sistemli idarəmə faktoru
- B) abiotik faktor
- C) biotik faktor
- D) antropogen faktor
- E) məhdudlaşdırıcı faktor

25. Sual: Hansı yer üzərindəki abiotik faktorlara daxil deyil ?

- A) işıq, ionlaşdırıcı şüalar
- B) rəqabət, yaşam mücadiləsi
- C) atmosfer havasının nəmliyi
- D) atmosfer çöküntüləri, atmosfer havası
- E) ətraf mühitin temperaturu

26. Sual: Su hövzələrinin abiotik faktorları sudakı hansı canlılara necə təsir edir ?

- A) bakteriyalarda, planktonlarda fotosintez prosesi yüksəlir
- B) bakteriyalarda, planktonlarda həyat fəaliyyəti zəifləyir
- C) bakteriyaların, planktonların inkişafı dayanır
- D) bakteriyaların, planktonların miqdarı azalır
- E) bakteriyalarda, planktonlarda fotosintez getmir

27. Sual: Ətraf mühitin məhdudlaşdırıcı faktorların hansı amillər müəyyən edir?

- A) maksimum qaydası və tolerantlıq
- B) dayanatlılıq həddi və minimum qaydası
- C) minimum qaydası və tolerantlıq

- D) maksimum qaydası və parazitlik
- E) “10 faiz” qaydası və parazitlik

28. Sual: Ətraf mühitdə dövrü olmayan faktorlara hansılar aid edilir ?

- A) daşqınlar və AES-dəki qəzaları
- B) uçqunlar və dəmir yolu qəzaları
- C) sürüşmələr və yanğınlar
- D)) təbii fəlakətlər və texnogen xarakterli faktorlar
- E) zəlzələlər və partlayışlar

Bölmə: 01-03

29. Sual: Hansı müasir dövrdə ekologiya qarşısından duran əsas məsələlərə aid deyil?

- A) ekoloji sistemlərin dayanıqlığı üzrə nəzəriyyənin işlənməsi
- B) mühitə adaptasiyanın öyrənilməsi
- C) bioloji müxtəlifliyin və onun mühafizə mexanizminin tədqiqi
- D)) canlı orqanizmlərin yaşayış yerlərinin məhdudlaşdırılması
- E) ətraf təbii mühitin keyfiyyətləndirilməsi

30. Sual: Ekoloji faktorlar neçə kateqoriyaya bölünür ?

- A) 2

- B)) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 7

31. Sual: Su mühit başqa mühitlərdən hansı abiotik faktorları ilə fərqlənir?

- A) şəffaflığı, axmazlığı, qələviliyi, turşuluğu
- B) turşuluğu, bulanıqlığı, qumluluğu, temperaturu
- C) axarlığı, şəffalığı, duzluluu, temperatur tutumu
- D) codluğu, qumsallığı, bulanıqlığı, rəngi
- E) təbəqələşməsi, bulanıqlaşması, temperaturu, qatılığı

32. Sual: Hansı ekoloji faktor bir orqanizmin digərini həyat fəaliyyətinə təsirini göstərir?

- A) abiotik faktorlar
- B) qoşma biotik faktorlar
- C) antropogen faktorlar
- D)) biotik faktorlar
- E) məhdudlaşdırıcı faktorlar

33. Sual: Ətraf mühitin biotik faktorları əsasən hansı istiqamətlərdə inkişaf edir?

- A) inkişaf, törəmə, köçətmə
- B) qida zənciri, məhdudlaşma, köçətmə
- C) nəsil əlaqəsi, inkişafdən qalma, dayanıqlıq
- D) sahə əlaqəsi, dayanıqlıq, köçətmə
- E) qida əlaqəsi, sahə əlaqəsi, nəsilvermə əlaqəsi

Bölmə: 02-01

34. Sual: Canlı aləmin özünün və izinin olduğu sahəyə nə deyilir ?

- A) biosfer
- B) neosfer
- C) noosfer
- D) atmosfer
- E) litosfer

35. Sual: Biosfer təliminin yaradıcısı kimdir ?

- A) Odum
- B) Tensli
- C) Vernadski
- D) Dokuçayev
- E) Naimov

36. Sual: Hazırda canlı orqanizmlərin mövcud olduğu sahə necə adlanır ?

- A) atmosfer
- B) biosfer
- C) noosfer
- D)) neobisofer
- E) litosfer

37. Sual: Ən böyük və davamlı ekosistem hansıdır?

- A) geosferdir
- B) atmosferdir
- C) hidrosferdir
- D)) biosferdir
- E) coğrafi mühitdir

38. Sual: Hansı faktor biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirir?

- A) məkan faktoru
- B)) zaman faktoru
- C) trofik faktor
- D) dövrü sistem faktoru

E) ardıcıl faktor

39. Sual: Radiasiya nədir?

- A) günəşdən gələn şüa enerjisi
- B)) radioaktiv maddələrdən ayrılan ionlaşdırıcı şüalardır
- C) ağır metallardan ayrılan şüalardır
- D) makroelementlərdən ayrılan şüalardır
- E) α və β şüalarıdır

Bölmə: 02-03

40. Sual: Hansı biosferin xüsusiyyətlərinə aid deyil ?

- A) mərkəzləşdirilmiş sistemdir
- B) açıq sistemdir
- C) özünü tənzimlənmə xüsusiyyətinə malikdir
- D) müxtəlifliyə malikdir
- E)) qapalı bir sistemdir

41. Sual: Atmosferdə karbon qazının normadan artıq olması hansı effektin yaranmasına səbəb olur ?

- A)) "parnik effekti"nin
- B) soyuqlaşmanın
- C) istiləşmənin

- D) global soyuqlaşmanın
- E) hər bir effekt yaratmır

42. Sual: İnsanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini nə adlanır ?

- A) ekoloji təhlükə
- B)) ekoloji təhlükəsizlik
- C) ekoloji vəziyyət
- D) ekoloji fəlakət
- E) ekoloji krizis

43. Sual: İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına, ətraf mühitə antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükəli vəziyyətə nə deyilir?

- A) ekoloji təhlükəsizlik
- B)) ekoloji təhlükə
- C) ekoloji böhran
- D) ekoloji qəza
- E) ekoloji yük

44. Sual: Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəsi ilə və ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səciyyələnən və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət necə adlanır?

- A) təhlükəli böhran vəziyyəti
- B) təhlükəli krizis vəziyyəti
- C) təhlükəli ekoloji vəziyyət
- D) təhlükəli hal
- E) kataklizm

45. Sual: Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranmasının və inkişafının qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi nə deyilir?

- A) ekoloji təhlükəli vəziyyət
- B) ekoloji təhlükəsizliyin təmini
- C) ekoloji durumun sağlamlaşdırılması
- D) ekoloji yük
- E) ekoloji böhran vəziyyəti

46. Sual: Hansı ekoloji təhlükəsizlik sahəsində dövlətin vəzifələrinə daxil deyil?

- A) dövlət nəzarəti
- B) dövlət siyasəti
- C) auditin aparılması

- D) dövlət standart və normativlərinin tətbiqi
- E) informasiya təminatı və proqnozlaşdırmaq

47. Sual: Təhlükəli ekoloji vəziyyətin nəticələrini aradan qaldırmaq üçün hansı maliyyə mənbələrindən istifadə edilməməlidir?

- A) təqsirkar müəssisənin subyektlərinin vəsaitindən
- B) sığorta ödənişindən
- C) dövlət büdcəsindən
- D)) pensiya fondunun vəsaitindən
- E) qrantlar və fondların vəsaitlərindən

48. Sual: İonlaşdırıcı şüa mənbələrindən istifadə etdikdə Azərbaycan Respublikası hədudlarında əhali üçün şüalanmanın gigiyena normativləri hansıdır?

- A) illik yol verilən doza 0,003, bütün həyatı dövründə 0,10 zivert (ZV)
- B)) illik yol verilən doza 0,001 ZV, bütün həyatı dövründə 0,07 ZV
- C) illik yol verilən doza 0,01 ZV, bütün həyatı dövründə 0,05 ZV
- D) illik yol verilən doza, 0,5 ZV, bütün həyatı dövründə 0,08 ZV
- E) illik yol verilən doza 0,02 ZV, bütün həyatı dövründə 0,07 ZV

49. Sual: Biosferdə neçə maddələr dövrünü mövcuddur ?

- A)) geoloji və bioloji
- B) təbii və antropogen
- C) biokimyəvi və hidroloji
- D) kimyəvi və biokimyəvi
- E) antropogen və kimyəvi

50. Sual: Həyat üçün istifadə olunan biosferdə dövr edən kimyəvi elementlərin və qeyri-üzvi birləşmələri hərəkəti necə adlanır ?

- A) birləşmələrin dövr etməsi
- B)) biogen elementlərin dövr etməsi
- C) mikroelementlərin dövr etməsi
- D) kimyəvi elementlərin dövr etməsi
- E) geokimyəvi elementlərin dövr etməsi

51. Sual: Biosferdə maddələrin dövretməsi hansı kəmiyyətlərlə xarakterizə olunur ?

- A) dövretmə istiqaməti və sürəti ilə
- B) dövretmə tezliyi və dövretmə periodu ilə
- C)) dövretmə sürəti və dövretmə vaxtı ilə
- D) dövretmə periodu və amplitudu ilə
- E) dövretmə radiusu və dövretmə tezliyi ilə

52. Sual: Biosferdə “parnik effektini” hansı qaz yaradır ?

- A) azot qazının artıq olması
- B) hidrogenin çatışmamazlığı
- C) karbon qazının normadan artıq olması
- D) oksigenin azalması
- E) metan qazının çoxalması

53. Sual: Ekosistemdə oksigenin dövrünü hansı proseslərlə əlaqədardır ?

- A) kimyəvi elementlərin oksidləşməsindən
- B) suyun buxarlanmasından
- C) ozonun nazilməsindən
- D) fotosintez və tənəffüzlə
- E) kimyəvi birləşmələrin parçalanmasından

54. Sual:

Heyat fealiyyətinə lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvi maddələri oksidləşdirərək CO_2 və H_2O yaratması prosesinə ne deyilir?

- A) birləşmə
- B) ayrılma
- C) nəfəsvermə
- D) tənəffüs

E)) nəfəsalma

55. Sual: Biosferdə kükürd qazının miqdarının artması hansı hadisənin yaranmasına səbəb ola bilər ?

- A) buludların yaranmasına
- B)) turşulu yağışlar
- C) dumanın əmələ gəlməsinə
- D) smoqun əmələ gəlməsinə
- E) leysan yağışların yağmasına

56. Sual: Biosferdə hansı mənbələr azotun əsas mənbələri sayılır ?

- A) hidrosfer və bakteriyalar
- B)) atmosfer və üzvi maddələrin çürüməsi
- C) hidrosfer və okean
- D) bitki və heyvanat aləmi
- E) litosfer və viruslar

57. Sual: Ekosistemdə fosforun əsas mənbəyi nə hesab olunur ?

- A) dəniz və çay suları
- B) bərk və boş suxurlar
- C)) dağ suxurları və başqa çöküntülər

D) torpağın humus qatı və çöküntüləri

E) göllər və şəlalələr

58. Sual: Ekoloji sistemlər yaranma səbəblərinə görə necə bölünür?

A) süni və mədəni

B) təbii və antropogen

C) davamlı və dəyişkən

D) uzunömürlü və dayanıqlı

E) təbii və süni

59. Sual: Ekosistemi təşkil edən bloklar hansılardır?

A) produsent və dayanıqlı

B) redusent və dövrü

C) biosenoz və biotop

D) təbii və antropogen

E) biogeosenoz və biotop

60. Sual: Ətraf mühitdə hər hansı bir zərərli maddə insana və onun nəslinə birbaşa və ya dolayısı təsir etdikdə onlarda mənfi dəyişiklər yaratmırsa bu nə adlanır?

A) ekoloji təhlükə

- B) ekoloji krizis
- C)) buraxılabilən qatılıq həddi (BBQ)
- D) ekoloji faktor
- E) ekoloji krizis

61. Sual: Hansı global ekoloji problem deyil ?

- A) ətraf mühitin çirklənməsi
- B) iqlim dəyişikliyi
- C) ozon qatının dağılma təhlükəsi
- D) radioaktiv çirklənmə
- E)) atmosferin tozla çirklənməsi

62. Sual: Təbii radiasiya mənbələrinə aiddir?

- A) günəş şüaları
- B) bəzi kimyəvi elementlər
- C)) rentgen şüaları, AS-lər
- D) suxurlar
- E) mədən suları

63. Sual: Təbii elektromaqnit şüalanma mənbələridir? 1. Elektrik və maqnit sahələri, 2. dalğa ötürücülər. 3. günəş və qalaktikadan gələn

radioşualanma. 4. müxtəlif qurğuların şuaları. 5.atmosferin elektrikliyi.
6. lampalı generatorlar

A) 1,2,4

B) 2,3,4

C) 3,4,5

D) 4,5,6

E)) 1,3,5

64. Sual: Antropogen radiasiya mənbələrinə aiddir 1.AES-lər,
2.Radioaktiv kimyəvi elementlər, 3.nüvə silahları, 4.Günəş
ş2aları,5.Rentgen ş2aları, 6. Təbii süxurlar

A)) 1,3,5

B) 1,2,3

C) 2,4,5

D) 3,4,6

E) 4,5,6

65. Sual: Neçənci ildə əhəlinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında
Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir?

A) 1990-ci ildə

B) 1995-ci ildə

C)) 1997-ci ildə

D) 2000-ci ildə

E) 2008-ci ildə

66. Sual: Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu necə dəyişilir?

- A) 5-10 mkr/saat
- B) 10-12 mkr/saat
- C) 3-15 mkr/saat
- D) 6-8 mkr/saat
- E) 6-18 mkr/saat

Bölmə: 03-01

67. Sual: Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

- A) atmosfer adlanır
- B) hidrosfer adlanır
- C) ozonosfer adlanır
- D) litosfer adlanır
- E) biosfer adlanır

68. Sual: Bütün atmosfer kütləsinin 90% onun yerin səthinə yaxın hansı km-lik qatında cəmləşmişdir?

- A) 3 km-lik qatında
- B) 5 km-lik qatında

- C) 7 km-lik qatında
- D) 10 km-lik qatında
- E) 11 km-lik qatında

69. Sual: Azot atmosfer havasının neçə faizini təşkil edir?

- A) 70- 72%-ni
- B) 58- 60%-ni
- C) 75- 77%-ni
- D) 72- 74%-ni
- E) 78- 80%-ni

70. Sual: Oksigen atmosfer havasının necə faizini təşkil edir?

- A) 20, 95%-ni
- B) 18, 9%-ni
- C) 17, 3%-ni
- D) 70, 0,5%-ni
- E) 23, 5%-ni

71. Sual: Ümumiyyətlə atmosferi çirkləndirən əsas maddələr hansı mənşəlidirlər?

- A) təbii mənşəlidirlər

- B) turşu mənşəlidirlər
- C) karbon mənşəlidirlər
- D)) pogen mənşəlidirlər
- E) biotik mənşəlidirlər

72. Sual: Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- A) qələvili çirklənmə adlanır
- B)) aerosol çirklənmə adlanır
- C) turşulu çirklənmə adlanır
- D) buxarlı çirklənmə adlanır
- E) duzlu çirklənmə adlanır

73. Sual: Hansı müəssisələr atmosferi aerosolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur?

- A) kimya müəssisələri
- B) neft emalı müəssisələri
- C)) metallurjiya müəssisələri
- D) elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr
- E) yeyinti müəssisələri

74. Sual: Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- A)) smoq hadisəsi
- B) işıqlanma hadisəsi
- C) buzlaşma hadisəsi
- D) buxarlanma hadisəsi
- E) yanğın hadisəsi

75. Sual: Atmosferdə əsasən necə smoq hadisəsi müşahidə olunur?

- A) xlorlu və karbonlu smoq
- B)) adi və fotokimyəvi smoq
- C) adi və mürəkkəb smoq
- D) buxarlı və karbonlu smoq
- E) mürəkkəb və sadə smoq

76. Sual: Ozon ilk dəfə kim tərəfindən kəşf edilmişdir?

- A) Darvin tərəfindən
- B)) Marum tərəfindən
- C) Lomonosov tərəfindən
- D) Landau tərəfindən
- E) Faradey tərəfindən

77. Sual: Qaz halında olan sənaye tullantılarını təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə olunur?

- A) mexaniki və kimyəvi üsullardan
- B) elektrik və elektromexanik üsullardan
- C) absorbsiya və adsorbsiya üsullarından
- D) fiziki və optik üsullardan
- E) fiziki və kimyəvi üsullardan

78. Sual: Qaz və bərk məsaməli maddələrin qarşılıqlı təsiri prinsipinə əsaslanaraq tullantı qazların təmizlənməsi üsulu necə adlanır?

- A) termiki üsul
- B) ətalət üsulu
- C) yandırma üsulu
- D) adsorbsiya üsulu
- E) absorbsiya üsulu

79. Sual: Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı kimyəvi təmizləmə üsulundan istifadə edilir?

- A) termiki üsuldan
- B) qravtasiya üsulundan
- C) absorbsiya üsulundan

D) adsorbsiya üsulundan

E)) katalik təmizləmə üsulundan

Bölmə: 03-03Ad 03-03

80. Sual: Temperaturun dəyişməsinə görə atmosfer neçə təbəqəyə bölünür?

A) stratosfer, ozonosfer, ekzosfer, biosfer, noosfer

B) troposfer, ekzosfer, ionosfer, noosfer, biosfer

C)) troposfer, strotosfer, mezosfer, termosfer, ekzosfer

D) noosfer, biosfer, mezosfer, troposfer, ionosfer

E) ozonosfer, hidrosfer, aerosfer, biosfer, termosfer

81. Sual: Sabit şəkildə atmosfer havasının tərkib hissəsini əsasən hansı qazlar təşkil edir?

A) Fe , Al , Zn , Hg , Co_2 , CO , NO_2 və s.

B) O_3 , SO_3 , H_2 , CO , NO_x , CO_2 və s.

C) H_2 , CO , CO_2 , NO , N_2O , Cl , Ar və s.

D)) N_2 , O_2 , CO_2 , NO_2 , Cr_2 , He , Ar və s.

E) NO , Cl_2 , C_xH_y , CO_2 , He , Ar , O_2 və s.

82. Sual: Atmosferi çirkləndirən maddələrdən üstünlük təşkil edənlər hansılardır?

- A)) $SO_2, SO_3, CO, CO_2, N_2O_x$
- B) $Al_2O_3, FeO, HCl, NaOH, H_2SO_4$
- C) $NH_3, HCl, HNO_3, Mg(OH)_2, NaOH$
- D) $Ag_2O_3, NaCl, Fe_2O_3, SO_3, NO$
- E) $NO_2, N_2O_3, HCl, H_2SO_4, Ca(OH)_2$

83. Sual: Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər?

- A) Na birləşmələri və neft məhsulları
- B) Ca birləşmələri və ODM
- C) xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- D) Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri
- E) ammonyak və karbon birləşmələri

84. Sual: Stratosfer ozonunun azalmasına atmosferdə ildən-ilə artan hansı maddələrin oksidləri təsir göstərir?

- A) Al, Fe, Hg - oksidləri
- B) Ca, Na, K - oksidləri
- C) Au, Ag, Hg - oksidləri
- D) N, S, C - oksidləri
- E) Ga, Se, Ag - oksidləri

85. Sual: Atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaq məqsədilə iri sənayə şəhərlərində bir sıra tədbirlər həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil?

A) atmosferə buraxılan çirkləndiricilərin ümumi miqdarının azaldılması

B) çirkləndiricilərin neytrallaşdırılması və zərərsizləşdirilməsi

C) çirkləndirici müəssisələrin təbii şəraiti nəzərə alaraq şəhər ətrafında yerləşdirilməsi

D) iri sənaye müəssisələrinin şəhər daxilində tikilməsi

E) sənayedə istehsal tullantılarını azaldan yeni texnologiyaların proseslərin tətbiqi

86. Sual: Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla təmizlənir?

A) kimyəvi metodlarla

B) fiziki metodla

C) termiki metodla

D) mexaniki metodla

E) piroliz metodu ilə

87. Sual: Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir?

A) bioloji, fiziki, mexaniki təmizləmə üsullarından

- B)) absorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə üsullarından
- C) termiki, bioloji çökdürmə təmizləmə üsullarından
- D) yandırma, buxarlandırma, bioloji təmizləmə üsullarından
- E) mexaniki, bioloji yandırma təmizləmə üsullarından

88. Sual: Tullantı qazların adsorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində adsorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir?

- A) dənizdən, qumdan, gildən
- B) daş kömürdən, misdən, azbestdən
- C) aktivləşdirilmiş kömürdən, seoliddən, selikageldən
- D) kərpicdən, qumdan, pambıqdan
- E) gildən, seoliddən, alunitdən

89. Sual: Hal-hazırda avtomobil nəqliyyatından atmosfərə ötürülən zəhərli qazların qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görülür. Hansı cavab düzgün deyil?

- A)) avtomobillərin sayını artırmaq
- B) avtomobillərin saz işləməsini təmin etmək
- C) maye yanacaqdan qaz yanacağına keçmək
- D) benzin yanacağını dizel yanacağı ilə əvəz etmək
- E) neytralizatorlardan istifadə etmək

90. Sual: Havada qazların, bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin, həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir?

- A) litosfer çirklənməsi deyilir
- B) atmosfer çirklənməsi deyilir
- C) suyun çirklənməsi deyilir
- D) ozon qatının çirklənməsi deyilir
- E) suyun çirklənməsi deyilir

91. Sual: Atmosfer çirkləndiricilərini neçə qrupa ayırırlar?

- A) turşulu və qələvili çirkləndiricilər
- B) birinci və ikinci dərəcəli çirkləndiricilər
- C) ilkin və ikinci dərəcəli çirkləndiricilər
- D) tozlu və aeroxollu çirkləndiricilər
- E) qumlu və tozlu çirkləndiricilər

92. Sual: Atmosferi çirkləndirən ikinci dərəcəli tullantılar hansı proseslər nəticəsində törənən maddələrdir?

- A) mexaniki-kimyəvi proseslərdən
- B) fotokimyəvi-mexaniki proseslərdən
- C) kimyəvi-akustik proseslərdən
- D) optik-akustik proseslərdən

E)) fiziki-kimyəvi proseslərdən

94. Sual: Atmosferi çirkləndirən aerosollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur?

- A) azotlu birləşmə
- B) karbonlu birləşmə
- C) natriumlu birləşmə
- D)) qurğuşunlu birləşmə
- E) kükürdlü birləşmə

95. Sual: Sənayə şəhərlərində yer səthindən 200-300 m hündürlükdə temperatur inversiyasının yaranması nəticəsində hansı növ smog yaranır?

- A) fotokimyəvi smog
- B) London smogu
- C)) adi smog
- D) Los-Anceles smogu
- E) tosgen smogu

96. Sual:

Avtomobilin tullantısı olan işlənmiş qazların tərkibindəki N_2O və CO qazlarının günəş şüalarının təsiri ilə fotokimyəvi reaksiyaya daxil olması nəticəsində hansı növ smog hadisəsi yaranır?

- A) adi smoq
- B) tosgen smoqu
- C) turşulu smoq
- D)) fotokimyəvi smoq
- E) qələvi smoq

97. Sual: Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaq-la hansı növ smoqun əmələ gəlməsinin qarşısını almaq olar?

- A) adi smoqun
- B) tosgenli smoqun
- C) turşulu smoqun
- D) qələvi smoqun
- E)) fotokimyəvi smoqun

98. Sual: Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvedici təsirin-dən qoruyur?

- A)) ozon təbəqəsi
- B) troposfer təbəqəsi
- C) mezosfer təbəqəsi
- D) kosmik təbəqə
- E) bulud təbəqəsi

99. Sual: Ozonun ən sıx qatı yer səthindən hansı hündürlükdədir?

A)) 20 ÷ 25 km

B) 15 ÷ 18 km

C) 13 ÷ 17 km

D) 19 ÷ 23 km

E) 18 ÷ 26 km

100. Sual: Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon qatını dağıdan xlor-flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar?

A) 1900-cu ildə, Londonda

B) 1950-ci ildə, Parisdə

C) 1995-ci ildə Moskvada

D) 2000-ci ildə Berlində

E)) 1987-ci ildə, Monrealda

101. Sual: Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında protokol imzalandı?

A)) 1997-ci ildə Monrealda

B) 2000-ci ildə Stokholunda

- C) 1999-cu ildə Vyanada
- D) 2002-ci ildə Londonda
- E) 2005-ci ildə Parisdə

102. Sual: Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolu-nu ratifikasiya etdi:

- A) 1993-cü ildə
- B) 1996-cı ildə
- C) 1995-ci ildə
- D) 1998-ci ildə
- E) 1999-cu ildə

104. Sual: Atmosferdə hansı qazın çoxalması qlobal iqlimin dəyişməsinə təsir göstərir?

- A) NO_2 -nin
- B) Fe_2O_3 -un
- C) CO_2 -nin
- D) CaO-nın
- E) SO_2 -nin

105. Sual: Hansı üsul ilə tullantı qazları təmizləndikdə heç bir kimyəvi reaksiy getmir, zəhərli qazlar müxtəlif yollarla tutulur?

- A) fiziki üsulla təmizlənmədə
- B) kimyəvi üsulla təmizlənmədə
- C) elektrokimyəvi üsulla təmizlənmədə
- D) optik üsulla təmizlənmədə
- E) rezonans üsulu ilə təmizlənmədə

106. Sual: Tullantı qazları zəhərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir?

- A) qaztəmizləyici qurğulardan
- B) toztutucu qurğulardan
- C) elektrik qurğularından
- D) fırlanma qurğularından
- E) elektromaqnit qurğularından

Bölmə: 04-02

107. Sual: Hansı sular atmosfer sularına aid edilir ?

- A) bulaq və çeşmə suları
- B) kəhriz və göl suları
- C) gölməçə və bulaq suları
- D) yağış və qar suları

E) bataqlıq və göl suları

108. Sual: Atmosfer sularının tərkibi nədən asılıdır ?

A) coğrafi ərazidən

B) iqlimdən

C) ilin fəsillərindən

D) atmosferdə küləyin istiqamətindən

E) atmosfer havasının tərkibindən

109. Sual: Təbii suların çirklənmə göstəricisini nə müəyyən edir ?

A) Suda həll olmuş oksigenin miqdarı

B) sudakı bakteriyaların olması

C) suda mineralların çox olması

D) suda üzvi maddələrin olması

E) suyun bulanıqlığının yüksək olması

110. Sual: Bütün hallarda suların çirklənməsi hansı təsirlərin nəticəsidir?

A) biotik təsirlərin

B) antropogen təsirlərin

C) abiotik təsirlərin

D) mexaniki təsirlərin

E) bioloji təsirlərin

111. Sual: Suyu daha çox hansı sənaye sahələri çirkləndirir Hansı cavab düzgün deyil ?

A) qara və əlvan metallurgiya müəssisələri

B) kimya,neft-kimya ,neft emalı müəssisələri

C) porfimer və şirniyyat müəssisələri

D) sellülöz ,kağız, daş kömür müəssisələri

E) kənd təsərrüfatı məhsulları emalı və məişət müəssisələri

112. Sual: Okean və dənizlərin suları daha çox hansı maddələrlə çirklənir ?

A) gübrə və pestisidlə

B) qum və gillə

C) kerosin və benzinlə

D) turşu və duzlarla

E)) neft və neftli su ilə

113. Sual: Qəzalar nəticəsində suyun səthində neft pərdəsinin əmələ gəlməsi nəticəsində hava ilə su arasında oksigen mübadiləsinin pozulması dəniz faunasına necə təsir götürür ?

A)) faunanın həyatı təhlükə altında qalır

- B) faunanın çoxalması sürətlənir
- C) heç bir dəyişiklik baş vermir
- D) fauna məhv olur
- E) qeyri-adi inkişaf başlayır

114. Sual: Çay və su hövzələrinə daxil olan çirkləndiricilər nəticəsində baş verən çirklənmələri neçə növə ayırırlar

- A) elektrik, radiasiya, turşulu çirklənmələr
- B) fiziki, kimyəvi və bioloji çirklənmələr
- C) istilik, aerosol və tozlu çirklənmələr
- D) qumlu, çınqıllı və gilli çirklənmələr
- E) elektrik, fiziki, tozlu çirklənmələr

115. Sual: Suyun fiziki çirklənməsində hansı çirklənmə xüsusi yer tutur ?

- A) mexaniki çirklənmə
- B) turşulu çirklənmə
- C) radiasiya çirklənməsi
- D) istilik çirklənməsi
- E) akustik çirklənmə

116. Sual: Çaylarda baş verən çirklənməsinin əsas mənbələri hansı müəssisələrdir ?

- A) metallurgiya və maşınqayırma
- B) kimya və neft-kimya
- C) istilik ES və AES-lər
- D) toxuculuq və kağız
- E) məişət və yeyinti

117. Sual: Suların kimyəvi çirklənməsini neçə növə ayırırlar ?

- A) mexaniki və istilik çirklənmələri
- B) maqnit və səs-küy çirklənmələri
- C) maqnit və səs-küy çirklənmələr
- D) mineral və üzvi çirklənmələr
- E) elektrik və akustik çirklənmələr

118. Sual: Suyun fiziki çirklənməsində onun hansı xüsusiyyətləri dəyişir

- A) elektrik xüsusiyyətləri
- B) axıcılıq xüsusiyyətləri
- C) keçiricilik xüsusiyyətləri
- D) optik xüsusiyyətləri
- E) orqanoleptik xüsusiyyətləri

119. Sual: Tərkibində qiymətli metallar olan çirkab sularını təmizləmək üçün hansı təmizləmə üsulundan istifadə edilir ?

- A) termiki üsuldan
- B) kimyəvi üsuldan
- C) mexaniki üsuldan
- D) çökdürmə üsulundan
- E) bioloji üsuldan

120. Sual: Çirkab sularının bioloji üsulla təmizlənməsi hansı mühitlərdə aparılır ?

- A) isti və soyuq mühitdə
- B) qapalı və açıq mühitdə
- C) turşulu və qələvili mühitdə
- D) aerob və anaerob mühitlərdə
- E) canlı və cansız mühitdə

121. Sual: İstehsalın müxtəlif sahələrində istifadə olunan suyun keyfiyyəti onun hansı göstəricilərindən asılıdır ?

- A) codluğu, duzluluğu, turşuluğu
- B) rəngi, iy, təmizliyi
- C) şəffaflığı, bulanıqlığı, rəngi
- D) turşululuğu, duzluluğu, şəffaflığı
- E) fiziki, kimyəvi, bioloji

122. Sual: Su anbarlarını və su axarları neçə kateqoriyaya ayırırlar?

- A) 5 kateqoriyaya
- B) 2 kateqoriyaya
- C) 3 kateqoriyaya
- D) 4 kateqoriyaya
- E) 7 kateqoriyaya

123. Sual: Maşınqayırma, metallurgiya, tikinti, dağ-mədən və başqa sənaye sahələrinin çirkab sularının tərkibindəki minerallar hansı çirklənməni yaradırlar ?

- A) mineral çirklənməni
- B) mexaniki çirklənməni
- C) bioloji çirklənməni
- D) fiziki çirklənməni
- E) kimyəvi çirklənməni

124. Sual: Yüksək karbonluğa malik kağız, tərəvəz, bitki qalıqları, sabunbişirmə, gön-dəri, ət kombinantları və digər sənaye sahələrini çirkab suları hansı çirklənməyə aid edilir ?

- A) mineral çirklənmə
- B) üzvi çirklənmə
- C) fiziki çirklənmə
- D) bioloji çirklənmə
- E) kimyəvi çirklənmə

125. Sual: Su hövzələri içərisində hansı dəniz daha çox antropoqen təsirlərə məruz qalır?

- A) Qara dəniz
- B) Baltik dənizi
- C) Xəzər dənizi
- D) Aralıq dənizi
- E) Qırmızı dəniz

126. Sual: Hansı çirklənmə Xəzərin məhsuldarlığının azalmasına təsir edən başlıca amillərdən biridir?

- A) duzlarla çirklənmə
- B) turşulu çirklənmə
- C) mineral çirklənmə
- D) neftlə çirklənmə
- E) ağır minerallarla çirklənmə

127. Sual: Xəzərin Azərbaycana hansı hissəsində suları təmizləmək üçün güclü sutəmizləyici qurğular quraşdırılıb işə salınmışdır?

- A) Buzovna və Bilgəh hissəsində
- B) Sumqayıt və Corat hissəsində
- C) Mərdəkan və Şıxov hissəsində
- D) Corat və Bilgəh hissəsində
- E) Zığ və Qaradağ hissəsində

Bölmə: 04-01

128. Sual: Yer kürəsinin su örtüyünə nə deyilir ?

- A)) hidrosfer
- B) litosfer
- C) biosfer
- D) atmosfer
- E) neosfer

129. Sual: Su kütləsinin hərəkətinə görə su hövzələri neçə cür olur ?

- A) durğun və stabil
- B)) axar və axmaz
- C) sürətli və durğun
- D) duzlu və şəffaf
- E) turşulu və qələvili

130. Sual: Axmaz su hövzələri olan göllərin suları necə olur ?

- A) çirkli və şor
- B) qələvili və turşulu
- C)) duzlu və şirin
- D) bulanıq və rəngli
- E) rəngli və duzlu

Bölmə: 04-03

131. Sual: Suyun orqanoleptik xüsusiyyətləri hansılardır?

- A) bulanıqlığı, dadı, duzluluğu

- B) iy verməsi, rəng, turşuluğu, duzsuzluğu
- C) iyi, dadı, rəngi, şəffaflığı
- D)iyi, duzluluğu, qələviliyi, turşuluğu
- E) bulanqlığı, duzsuzluğu, dadı, rəngi

132. Sual: Çirkab suları təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə edilir ?

- A) termiki, mexaniki, fiziki-kimyəvi, bioloji
- B) mexaniki, optik, qaynama, süzmə, çökdürmə
- C) flotasiya, mərkəzdənqaçma, ətalət, termiki, süzmə
- D) çökdürmə, süzmə, termiki, qravitasiya, bioloji
- E) bioloji, fiziki, mexaniki, süzmə, çökdürmə

133. Sual: Qatılığı çox olan çirkab suları təmziləmək üçün hansı təmizləmə üsulundan istifadə edilir ?

- A) kimyəvi üsuldan
- B) termiki üsuldan
- C) bioloji üsuldan
- D) süzmə üsulundan
- E) fiziki-kimyəvi üsuldan

134. Sual: BMT-nin neçənci ildə və hansı şəhərdə keçirdiyi “Ətraf mühit və inkişaf” adlı Beynəlxalq konfransında hər bir dövlətin öz əhalisini içməli su ilə təmin etmə öhdəçiliyi qəbul etmişdir ?

- A) 1991-ci ildə Rio-de-Jeneyro

- B) 1995-ci ildə Moskvada
- C) 1993-cü ildə Bakıda
- D) 1990-cı ildə Stokholmda
- E) 2000-ci ildə Londonda

135. Sual: İçməli və yeyinti sahələrinin təmin etmək üçün istifadə edilən sular Səhiyyə Nazirliyinin qoyduğu tələbata əsasən hansı kateqoriyaya aid edilir?

- A) II kateqoriyaya
- B) III kateqoriyaya
- C) I kateqoriyaya
- D) IV kateqoriyaya
- E) kateqoriyaya aid edilmir

136. Sual: İstehsalın xüsusiyyətlərindən asılı olaraq suyun keyfiyyətinə hansı tələbatlar qoyulur ?

- A) istehsal olunan məhsulun keyfiyyətinə mənfi təsir göstərməməlidir
- B) aparatların korroziya uğramasına səbəb olmamalıdır
- C) borularda duzların çökməsinə səbəb olmamalıdır
- D) şəffaflığı normada az olmalıdır
- E) işçilərin sağlamlığına təhlükə yaratmamalıdır

Bölmə: 05-03

137. Sual: Sanitar-gigiyena tələblərinə uyğun olaraq su anbarlarının və oraya daxil olan suların istiliyə yayda müşahidə edilən istilikdən neçə dərəcə yüksək olmamalıdır?

- A)) 3°C
- B) 5°C
- C) 7°C
- D) 9°C
- E) 15°C

138. Sual: Sanitar –gigiyena tələblərinə uyğun olaraq suyun keyfiyyətinə hansı tələblər qoyulur? Hansı cavab düzgün deyil

- A) Suyun iyi və dadı sutka ərzində 2 baldan yuxarı olmamalıdır
- B) Su qatlarında rəng nəzərə çarpmamalıdır
- C) Suda həll olmuş oksigenin miqdarı 4mq/l artıq olmamalıdır
- D) Zərərli maddələrin qatılığı suda müşahidə olunmamalıdır
- E)) Suda xəstəlik törədən bakteriyalar müşahidə olunmalıdır

139. Sual: Yerin üst bərk hissəsinə nə deyilir?

- A)) litosfer deyilir
- B) atmosfer deyilir
- C) biosfer deyilir
- D) hidrosfer deyilir
- E) neosfer deyilir

140. Sual: Litosferin üst hissəsi hansı saxurlardan ibarətdir ?

- A)) daşlı, çınqıllı və gilli saxurlardan
- B) qumlu, gilli və çökmə saxurlardan
- C) daşlı, kəsəkli və bərk saxurlardan

- D) qumlu, daşlı və boş suxurlardan
- E) tozlardan, torpaqdan və qranit suxurlardan

141. Sual: Müasir elmi nəzəriyyə görə yer qabığı hansı hadisənin təsirdən əmələ gəlmişdir

- A) sürüşmələr nəticəsində
- B) zəlzələlər nəticəsində
- C) vulkan püskürmələri nəticəsində səthə çıxan maddələrin
- D) sürüşmələr nəticəsində
- E) dağların parçalanması nəticəsində

142. Sual: Yer səthində litosferin mineral və biosferin üzvi maddələrinin təkamülü prosesi nəticəsində əmələ gəlmiş və özünəməxsus xassəyə malik törəməyə nə deyilir ?

- A) dağ
- B) dərə
- C) torpaq
- D) bataqlıq
- E) təpə

143. Sual: Torpaqşünaslıq elminin banisi kimdir ?

- A) Ç. Darwin
- B) V. Vernadski
- C) M. Lomonosov
- D) N. N. Dokuçayev

E) H.Əliyev

144. Sual: V.V.Dokuçayevə görə torpaq neçə amilin təsirindən yaranmışdır ?

- A) 7 amilin
- B) 3 amilin
- C) 8 amilin
- D) 5 amilin
- E) 9 amilin

145. Sual: Aşağıdakı amillərdən hansı torpaq əmələgəlmə prosesində iştirak etmir ?

- A) atmosferin ozon qatı
- B) itki və heyvan orqanizmləri
- C) iqlim
- D) relyef və zaman
- E) torpaq əmələ gətirən suxurlar

146. Sual: Torpaq hansı fazalardan ibarətdir ?

- A) buxar, toz , tüstü
- B) qum, toz, su
- C) bərk, maye və qaz
- D) turşu, daş və qaz
- E) qələvi, turşu və qaz

147. Sual: Torpağın bərk hissəsi hansı maddələrdən ibarətdir ?

- A) kimyəvi və üzvi maddələrdən
- B) metallardan və kömürdən
- C) dəmir və sodadan
- D) mineral və üzvi maddələrdən
- E) civə və neftdən

148. Sual: İnsanların fəaliyyəti nəticəsində münbit torpaqlar kəskin çirklənmiş və bu nə ilə nəticələnmişdir?

- A) məhsuldarlıq azalmışdır
- B) məhsuldarlıq artmışdır
- C) məhsuldarlıq sabit olmuşdur
- D) məhsuldarlıq ifrat artmışdır
- E) məhsuldarlıq ifrat azalmışdır

149. Sual: Sənaye sahələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi ilə əlaqədar tullantıların artması, faydalı qazıntıların çıxarılması, müharibələr, avtomobil yollarının salınması və s. torpaqda hansı hadisələrin baş verməsinə səbəb olur ?

- A) torpaq sahələri genişlənməsinə və münbitləşməsinə
- B) torpaq sahələrinin azalmasına və çirklənməsinə
- C) torpaq sahələrinin şoranlaşmasına və genişlənməsinə
- D) torpaq sürüşmələrinə və uçqunlara
- E) torpaq sahələrinin münbitləşməsinə və azalmasına

150. Sual: Torpaqların əsaslı sürətdə çirklənməsinə səbəb olan amillərdən biri də hansıdır ?

- A) üzvi və sintetik gübrələrdən istifadə
- B) kalium və fosfor gübrələrindən geniş istifadə
- C) gübrələr və kimyəvi maddələrdən istifadə
- D) süni və gübrələrdən və pestisidlərdən istifadə
- E) təbii gübrələrdən və zəhərli maddələrdən istifadə

151. Sual: Hansı istehsal sahələri torpaqların çirklənməsində və sahəsinin azalmasında mühüm əhəmiyyət kəsb etmir ?

- A) dağ-mədən və karxanalar
- B) qara və əlvan metallurgiya müəssisələri
- C) quruda neft quyularının qazılması
- D) geoloji-kəşfiyyat qazımaları
- E) toxuculuq sənayesi müəssisələri

152. Sual: Torpağın məhsuldarlığını bərpa etmək üçün alimlər hansı təklifləri verirlər

- A) növbəli əkinə keçmək
- B) dənli bitkilərin becərilməsini azaltmaq
- C) gübrələrdən geniş istifadə etməmək
- D) gübrələrdən geniş istifadə etməmək
- E) həşəratlara qarşı mübarizəni dayandırmaq

153. Sual: Quruda quyularının qazılması zamanı ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısını almaq və quyü ətrafı torpaqları çirklənmədən qorumaq məqsədilə ardıcıl olaraq aşağıdakı tədbirlər həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil ?

- A) quyü ətrafında müəyyən qalınlıqlı torpaq qazılaraq götürülür
- B) götürülmüş torpaq anbarlara yığılır
- C) sonra qazma işləri başlayır
- D) quyü istismara verildikdən sonra torpaq yerinə qaytarılır
- E)) quyü ətrafında çuxurlar qazılır

154. Sual: Dağ-mədən sənayesinin yaratdığı problemləri həll etmək üçün hansı metoddan istifadə edilir ?

- A)) rekultivasiya metodundan
- B) qazma metodundan
- C) qazma metodundan
- D) fiziki metodlardan
- E) kimyəvi metodlardan

155. Sual: Korlanmış torpaqların rekutivasiyası nəçə mərhələdə həyata keçirilir ?

- A) 4 mərhələdə
- B)) 2 mərhələdə
- C) 5 mərhələdə
- D) 3 mərhələdə
- E) 7 mərhələdə

156. Sual: Korlanmış torpaqları bərpa etmək məqsədilə aparılan rekultivasiyanın birinci mərhələsi neçə adlanır ?

- A) qazma işləri mərhələsi
- B) mexaniki işlər mərhələsi
- C) texniki işlər mərhələsi
- D) yaşıllaşdırma işləri mərhələsi
- E) tikinti işləri mərhələsi

157. Sual: Rekultivasiya metodu ilə korlanmış torpaqların bərpası zamanı texniki işlər mərhələsində hansı işlər görülür ?

- A) karxanalar doldurulmadan münbit tökülür
- B) karxanalar tullantı ilə doldurulur başqa işlər aparılmır
- C) karxanalar zibilliklərə çevrilir landşaft pozulur
- D) karxanalar doldurulur üzərinə münbit torpaq tökülür
- E) karxanalar doldurulur üzərinə qum tökülür

158. Sual: Korlanmış torpaqları bərpa etmək üçün tətbiq olunan rekultivasiya metodunun II mərhələsi necə adlanır ?

- A) mexaniki mərhələ
- B) tikinti mərhələsi
- C) yaşıllaşdırma işləri mərhələsi
- D) doldurma mərhələsi
- E) bioloji mərhələ

159. Sual: Reaktivasiya metodu ilə korlanmış torpaqların bərpası zamanı mərhələdə hansı işlər görülür ?

- A) meşələr salınır, sūtuturlar inşa edilir
- B) parklar salınır, əyləncə mərkəzləri tikilir
- C) bağlar salınır, evlər tikilir
- D) idman zalları və meydançaları tikilir
- E) yaşıllıqlar salınır, idman meydançaları tikilir

160. Sual: Şəhər ətrafında yararlı torpaq sahələrini zəbt edən və onu epidemiyaya mərkəzlərinə çevirən tullantılar hansılardır ?

- A) maye şəkildə olan tullantılardır
- B) bərk məişət tullantılardır
- C) sənaye tullantılardır
- D) taxta-şalban qırıqlarıdır
- E) polietilen qablarıdır

161. Sual: Təbii sūtuturların, bataqlıq və yarım bataqlıq ərazilərin qurudulması torpaq larda hansı proseslərin pozulmasına səbəb olur ?

- A) mikroiklim nəmliyi, fiziki –kimyəvi tarazlığı
- B) istilik mübadiləsini, rütubəti, kimyəvi tarazlığı
- C) temperaturu, fiziki-kimyəvi, hiqroskopik vəziyyəti
- D) relyefi, landşaftı, biokimyəvi tarazlığı
- E) mikroiklimi, kimyəvi, biokimyəvi tarazlığı

162. Sual: Dünya əhalisinin sayının artmasını hansı ölkələr təyin edirlər ?

- A)) inkişaf etməkdə olan ölkələr (İEOÖ)
- B) Avropadakı ölkələr
- C) Mərkəzi Amerikadakı ölkələr
- D) Afrikadakı ölkələr
- E) Cənubi Amerikadakı ölkələr

163. Sual: Əhalinin doğum və ölüm göstəricilərinin fərqi nəyi müəyyən edir ?

- A) əhalinin miqrasiyası
- B) əhalinin dinamikasını
- C) əhalinin sıxlığını
- D) əhalinin artımını
- E) nisbi artımı

164. Sual: İEOÖ-də əhalinin sayının sürətlə artması nə ilə əlaqədardır

- A) əhalinin sosial vəziyyətini yaxşılaşması
- B) əhalinin məşğuliyyətinin yüksəlməsi
- C) əhalinin sağlamlığını artırması ilə
- D) ərzaq məhsullarına olan tələbatın təmin edilməsi
- E) əhalinin həyat səviyyəsini yüksəlməsi ilə

165. Sual: Hansı amillər əhalinin sayının azalması səbəb olur ?

- A) xəstəliklər, narkomaniya , aclıq
- B) zəlzələlər, iqlim dəyişməsi, su çatışmamazlığı
- C) müharibələr, aclıq, epidemiyalar
- D) tibbi xidmətin olmaması, irsi xəstəliklər, aclıq
- E) epidemiyalar, xəstəliklər, ərzaq çatışmamazlığı

166. Sual: Əhalinin sürətlə artımı hansı problemlər yaranmasına səbəb olur ?

- A) ərzaq probleminin yaranmasına
- B) yanacaq probleminin yaranmasına
- C) su probleminin yaranmasına
- D) mənzillə təminat probleminin yaranmasına
- E) ekoloji problemlərin yaranmasına

167. Sual: Əhalinin sürətlə artımı hansı problemlər yaranmasına səbəb olur ?

- A) ərzaq probleminin yaranmasına
- B) yanacaq probleminin yaranmasına
- C) su probleminin yaranmasına
- D) mənzillə təminat probleminin yaranmasına
- E) ekoloji problemlərin yaranmasına

168. Sual: Əhalinin sürətlə artımı hansı problemlərin daha da sürətlənməsinə səbəb olur ?

- A)) şəhərlərdə məskunlaşmanı sürətləndirir
- B) şəhərlərə axın başlayır
- C) kəndlər sürətlə boşalır
- D) enerjiyə tələbat tükənir
- E) başqa məhsullara tələbat artır

169. Sual: Hansı ölkələr müstəsna olmaqla dünyanın digər ölkələrində əhalinin qidaya olan tələbatı ödənilmir ?

- A) keçmiş ittifaq ölkələri
- B) inkişaf etmiş ölkələr
- C) demokratik ölkələr
- D) müharibə edən ölkələr
- E) müstəqil ölkələr

170. Sual: Əhalinin şəhərlərdə məskunlaşmasına nə deyilir ?

- A) miqrasiya
- B) köçmə
- C) urbanizasiya
- D) sürgün edilmə
- E) yerdəyişmə

171. Sual: Əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətlə tənzimlənir ?
- A) dövlətin iqtisadi siyasəti ilə
 - B) əhalinin maddi durumu ilə
 - C) dövlətin əhaliyə münasibəti ilə
 - D) dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
 - E) dövlətin xarici siyasəti ilə
172. Sual: Urbanizasiya prosesi nəticəsində hansı şəhərlər yaranır ?
- A) meqapolislər
 - B) miqrasiya mərkəzləri
 - C) geokimyəvi mərkəzlər
 - D) konurbasiya
 - E) aqlomerasiya
173. Sual: Hansı şəhərlərin inkişafı ilə əlaqədar yaranan problemlərə aid deyil ?
- A) işlə təminat
 - B) mədəni səviyyənin yüksəlməsi
 - C) sosial səviyyənin pisləşməsi
 - D) ətraf mühitə edilən antropogen təsirlərin artması
 - E) təbii mühitin pisləşməsi
174. Sual: İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətinin pisləşməsi nə ilə əlaqədardır ?
- A) əhalinin təbii artımı
 - B) əhalinin miqrasiyası
 - C) əhalinin sıxlığı ilə
 - D) əhalinin sağlamlığı

E) əhalinin təhsil səviyyəsi

175. Sual: Urbanizasiya prosesi hansı ölkələrdə daha sürətlə gedir ?

- A) inkişaf etmiş ölkələrdə
- B) Avropa ölkələrində
- C) Avstraliya ölkələrində
- D) inkişaf etməkdə olan ölkələrdə
- E) Asiya ölkələrində

176. Sual: Meqalopolislərin ətrafında kiçik qəsəbələrin yerləşdirilməsinə nə deyilir

- A) aqlomerasiya və ya konurbasiya
- B) meqalopolislər
- C) geokoloji qəsəbələr
- D) geokimyəvi qəsəbələr
- E) miqrasiya mərkəzləri

Bölmə: 06-02

177. Sual: İnkişaf etmiş ölkələrdən fərqli olaraq dünyanın bir çox ölkələrində əhalinin hansı məhsullara tələbatı ödənilmir ?

- A) qidanın kalori tələbatı ödənilir
- B) qidanın kalori tələbatı ödənilmir
- C) qidanın zülal tələbatı ödənilmir
- D) qidanın karbohidrogen tələbatı ödənilmir
- E) qidanın nişasta tələbatı ödənilmir

178. Sual: Dünyanın müxtəlif bölgələrində ərzaq məhsullarının istehsalı hansı amildən asılı deyil?

- A) təbii iqlimdən
- B) əkinə yararlı əkin sahələrindən
- C) urbanizasiyanın səviyyəsindən
- D) energetika ehtiyatlarından
- E) istehsalın təşkili səviyyəsindən

179. Sual: Alimlər inkişaf etməkdə olan ölkələrdə ərzaq məhsullarına olan tələbatı ödəmək üçün hansı proqramın həyata keçirilməsini irəli sürdülər ?

- A) demokratik inqilab
- B) aclığa qarşı inqilab
- C) işsizliyə qarşı inqilab
- D) ” yaşıl inqilab”
- E) yaşam tərzinə qarşı inqilab

180. Sual: İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə əhalinin ərzaq məhsullarına olan tələbatını ödəmək üçün həyata keçirilən “yaşıl inqilab” niyə arzu olunmaz ekoloji nəticələri verdi ?

- A) əkin sahələri düzgün seçilmədi
- B) şumlanma düzgün aparılması
- C) əkin sahələri düzgün gübrələnmədi
- D) suvarılma düzgün aparılmadı
- E)) arqotexnologiyaya düzgün riayət edilmədi

181. Sual: Dünyada ərzaq problemini həll etmək üçün inkişaf etmiş ölkələrdə alimlər hansı proqramın həyata keçirilməsini irəli sürmüşlər?

- A)) “biotexnoloji inqilabı”
- B) demoqrafik inqilabı
- C) “yaşıl inqilabı”
- D) sosial inqilabı
- E) bioloji inqilabı

182. Sual: Urbanizasiyanın səviyyəsi hansı problemi ilə bilavasitə bağlıdır?

- A) təhsil problemi
- B) sağlamlıq problemi
- C) sosial problemi
- D) demoqrafik problemi
- E) işsizlik problemi

183. Sual: Şəhər mühit bir qayda olaraq hansı çirklənməyə məruz qalmır ?

- A) sənaye və kommunal-məişət tullantıları
- B) fiziki çirklənmə
- C) bioloji çirklənmə
- D) elektromaqnit və istilik çirklənməsi
- E) səs-küy çirklənmə

184. Sual: Bir qayda olaraq şəhər mühitinin hədsiz çirklənməsi şəhərlilərdə hansı xəstəliklərin artmasına səbəb olur ?

- A) ağciyər, mədə-bağırsaq, allergik
- B) SPİD, vərəm, alkoqolizm

- C) narkomaniya, zöhrəvi xəstəliklər, qrip
- D) allergiya, ürək-damar, onkoloji
- E) difteriya, pnevmaniya, alkoqolizm

185. Sual: İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə əsasən hansı xəstəliklər üstünlük təşkil edir ?

- A) alkoqolizm, dəri xəstəlikləri, qrip, vəba
- B) difteriya, ürək-damar ,ağciyər, SPİD
- C) vərəm, alkoqolizm, difteriya, quş qripi
- D) ürək-damar , mədə-bağırsaq, quş qripi, SPİD
- E)) infeksiyon, SPİD, pnevmaniya, narkomaniya

186. Sual: Hazırda dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə gedir?

- A) meqapolislər yaranır
- B) kiçik şəhərlər yaranır
- C) kiçik şəhərlər birləşir
- D) şəhər kompleksləri yaranır
- E) nəhəng şəhərlər yaranır

187. Sual: İri şəhərlərdə ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri də nədir?

- A) ETT nailiyyətlərinin tətbiqi
- B)) sağlam ekoloji mühitin yaradılması
- C) əhəlinin işlə təmin olunması

- D) yeni texnologiyaların tətbiqi
- E) şəhərlərin daha da böyüməsi

188. Sual: İri şəhərlərin çirklənməsini artıran səbəblərdən biri də nədir

- A) istirahət zonaları
- B) geniş parklar
- C) nəqliyyat vasitələri
- D) istirahət zonaları
- E) abidələr

189. Sual: İri şəhərlərdə əhalinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- A) sənaye məhsullarına
- B) nəqliyyat vasitələrinə
- C) rabitə vasitələrinə
- D) ərzaqa və suya
- E) təmiz yeyinti məhsullarına

190. Sual: Hansı bitkilər genetik modifikasiya olunmuş bitki növlərinin xüsusiyyətlərinə aid deyil?

- A) yüksək və stabil məhsuldarlığa malik olan
- B) il ərzində bir neçə dəfə məhsul verən
- C) ziyanvericilərə qarşı dayanıqlı olan
- D) müxtəlif temperaturlara dayanıqlı olan
- E) mineral gübrələrdən istifadə olunmayan

191. Sual: İEOÖ-də kənd təsərrüfatın zəif inkişafı hansı problemin yaranmasına səbəb olur ?

- A) təbii yardımın aşağı olmasına
- B) ərzaq probleminin yaranmasına
- C) su ilə təminat probleminin yaranmasına
- D) sosial problemlərin yaranması
- E) enerji problemini yaranmasına

192. Sual: Hansı meqapolislərdə ətraf mühiti mirkləndirən və əhalinin sağlamlığına mənfi təsir göstərən çirkləndiricilərdən biridir?

- A) metropoliten
- B) elektrik xətləri
- C) səs-küy çirklənməsi
- D) ıldırım ötürücüləri
- E) lokatorlar

193. Sual: Hansı ölkələrin şəhərlərinin tez böyüməsi həyat təminədiçi sistemlərin həddən artıq yüklənməsinə səbəb olur ?

- A) Demokratik ölkələrin şəhərlərinin
- B) totalitar ölkələrin şəhərlərinin
- C) keçmiş SSRİ-nin şəhərlərinin
- D) kasıb ölkələrin şəhərlərinin
- E) cırıtdan ölkələrin şəhərlərinin

194. Sual: Şəhərlərdə antropogen təsirin əsas göstəricisi nə hesab olunur ?

- A) əhalinin sayı
- B) əhalinin sağlamlığı
- C) əhalinin sosial vəziyyəti
- D) əhalinin maddi durumu
- E)) əhalinin sıxlığı

195. Sual: Hansı urbanizasiyanın yaratdığı problemlərdən biri sayılır?

- A)) regional geokoloji problemlər
- B) regional problemlər
- C) şəhərdaxili problemlər
- D) geokoloji problemlər
- E) ölkədaxili problemlər

196. Sual: Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı insan sağlamlığına nə kimi qiymət verir ?

- A) vətəndaşların məhsulu və sosial durumudur
- B)) vətəndaşların milli və dünyəvi varlığıdır
- C) vətəndaşların yaddaşı və milli varlığıdır
- D) vətəndaşların keçmişi və gələcəyidir
- E) vətəndaşların şüür və bacarıqlarıdır

197. Sual: ÜST məlumatına görə əhalinin sağlamlığı aşağıda göstərilən amillərdən hansından asılı deyil ?

- A) həyat təsirindən
- B) genetik amildən
- C) yaş kateqoriyasından
- D) səhiyyə təşkilatının işindən
- E) ətraf mühitin vəziyyətindən

198. Sual: Ətraf, təbii mühit və sosial mühitin keyfiyyət kriteriyaları nəyi təyin edir

- A) insan fəaliyyətini
- B) insan xarakterini
- C) insan dözümlülüyünü
- D) insan sağlamlığını
- E) insan davranışını

199. Sual: BMT-nin əhali fondunun məlumatına görə 2050-ci ildə dünya əhalisinin sayı nə qədər olacaq?

- A) 7 milyard nəfər
- B) 8 milyard nəfər
- C) 12 milyard nəfər
- D) 10 milyard nəfər
- E) 9 milyard nəfər

Bölmə: 08-01

200. Sual: Təbii şəraitdə əmələ gələn cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən mineral və suxurlara nə deyilir ?

- A) təbii ehtiyatlar

- B) landşaft
- C) boş suxur
- D) çəmənliklər
- E) dağlar

201. Sual: Canlı həyatın mövcudluğu nədən asılıdır ?

- A)) təbii ehtiyatlardan
- B) ətraf mühitdən
- C) ərzaq məhsullarından
- D) üzvi maddələrdən
- E) qeyri-üzvi maddələrdən

202. Sual: İnsanların bu günü və gələcəyi üçün zəruri sayılan amillərin əsasını nə təşkil edir?

- A) təbii ehtiyatların miqdarı
- B)) bütün ehtiyatların vəhdəti
- C) ehtiyatların növü
- D) ehtiyatların yayılma məkanları
- E) ehtiyatların məhdudluğu

203. Sual: Təbii ehtiyatları neçəqrupa ayırırlar ?

- A) mövcud və ideal sərvətlər
- B) potensial və mövcud sərvətlər
- C) real və potensial sərvətlərə
- D) istifadə olunan və olunmayan sərvətlər

E) ehtiyatda olan və istifadə olunan sərvətlər

204. Sual: İnsanların tələbatını ödəyən, onların maddi rifahının yüksəlməsinə xidmət edən və hal-hazırda istifadə olunan sərvətlərə nə deyilir ?

- A)) real sərvət
- B) potensial sərvət
- C) tükənməz sərvət
- D) ehtiyatda olan sərvət
- E) mövcud olan sərvət

205. Sual: Elmi-texniki tərəqqinin gələcək nailiyyətlərinə əsaslanan təbii ehtiyatlara nə deyilir ?

- A) aktiv ehtiyatlar deyilir
- B)) potensial ehtiyatlar deyilir
- C) mövcud ehtiyatlar deyilir
- D) tükənməz ehtiyatlar deyilir
- E) tükənən ehtiyatlar deyilir

206. Sual: Hansı təbii sərvətlər potensial təbii sərvətlərə aid deyil ?

- A) kosmik şüalar
- B) meteorit mənşəli maddələr
- C)) daş kömür ehtiyatlar
- D) yer maqnitizmi
- E) atmosfer elektrik cərəyanı

207. Sual: Potensial təbii sərvətlərdən istifadə etmək üçün nə tələb olunur ?

- A) avadanlıq və texnoloji proseslər təkmilləşməlidir
- B) müasir avadanlıq və texnoloji proseslər kifayətdir
- C) müasir avadanlıq və texnoloji proseslər mükəmməldir
- D) yeni növ avadanlıq və texnoloji proseslər yaradılmalıdır
- E) müasir avadanlıq və texnoloji proseslərdən imtina edilməlidir

208. Sual: Təbii ehiyatların neçə təsnifatı mövcuddur ?

- A) təbii təsnifat, real təsnifatı, mümkün təsnifat
- B) potensial təsnifat, mümkün təsnifat, tükənən təsnifat
- C) tükənməyən təsnifat, təbii təsnifat, real təsnifat
- D) tükənən təsnifat, mümkün təsnifat, real təsnifat
- E)) təbii təsnifat, təbii –iqtisadi təsnifat, tükənib-tükənməyən təsnifat

209. Sual: Təbii ehtiyatların təbii qruplar üzrə paylanması hansı təsnifata aid edilir ?

- A)) təbii təsnifata
- B) mümkün təsnifata
- C) riyazi təsnifata
- D) real təsnifata
- E) tükənməz təsnifata

210. Sual: Təbii ehtiyatların onlardan istifadə olunması prinsipi üzrə paylanması hansı təsnifata aid edilir?

- A)) təbii-iqtisadi təsnifat
- B) tükənən təsnifat
- C) real təsnifat
- D) təbii təsnifat
- E) mümkün təsnifat

211. Sual: Tükənən ehtiyatlar neçə qrupa bölünür?

- A) real və potensial ehtiyatlar
- B)) bərpa olunan və bərpa olunmayan ehtiyatlar
- C) tükənməz və real ehtiyatlar
- D) tez bərpa olunan və gec bərpa olunan
- E) mümkün və qeyri mümkün bərpa olunanlar

212. Sual: Biosferin bioloji sərvətləri neçə bərpa olunan sərvətlərdir ?

- A) yavaş və gec bərpa olunan
- B) qeyri mümkün və bərpa oluna bilməyən
- C)) çevik və daha tez bərpa olunan
- D) ani və qısa müddətdə bərpa olunan
- E) uzun zaman və yavaş bərpa olunan

213. Sual: Təbii sərvətlərdən istifadə ətraf mühitdə nə kimi dəyişiklik yaradır?

- A)) ekoloji tarazlıq pozulur

- B) heç bir dəyişiklik yaranmır
- C) atmosferdə çirklənmə gedir
- D) səth suları çirklənir
- E) litosfer öyük zərbələrə məruz qalır

214. Sual: Neft hasilatı aparılan ərazilərdə hansı ekoloji problemlər yaranır?

- A) su mənbələri, parklar, çəmənliklər çirklənir
- B) torpaq örtüyündə, su mənbələrində, atmosferdə böyük çirklənmə gedir
- C) torpaqda, suda, atmosferdə çirklənmə olmur
- D) topraqlar şoranlaşır, sular quruyur, atmosfer tündləşir
- E) yaşıllıqlar, xiyabanlar, sututarlar məhv olur

215. Sual: Təbii sərvətlərdən istifadə zamanı ekoloji tarazlığın pozulması hansı təbii hadisələrin yaranmasına səbəb olur?

- A) bataqlıqlaşmanın, şoranlaşmanın, eroziyanın
- B) sellərin, uçqunların, eroziyanın
- C) daşqın, uçqun, sürüşmələrin
- D) təciklərin, karstarın, ovalıqların
- E) şoranlaşmanın, eroziyanın, daşqınların

216. Sual: Faydalı qazıntıların çıxarılması torpaq sahələrində nə kimi dəyişikliklər yaradır ?

- A) torpağın sürüşməsinə səbəb olur
- B) torpağın münbitləşməsinə səbəb olur
- C) torpaqda yarpaqların yaranmasına səbəb olur

- D)) torpaq sahələrinin pozulmasına səbəb olur
- E) torpaq sahələrinin məhv olmasına səbəb olur

217. Sual: Faydalı qazıntıların çıxarılması zamanı torpaqların pozulmasını minimuma endirmək üçün hansı tədbirlər görülməlidir?

- A) kimyəvi və mexaniki metodlar tətbiq olunmalıdır
- B) yuyulmalı və bərpa olunmalıdır
- C) sahələr doldurulmalı və bərkidilməlidir
- D) ətrafdan meşələr və parklar salınmalıdır
- E) texniki və bioloji üsullarla rekultivasiya aparılmalıdır

218. Sual: Meşələrin qırılması, çayların çirklənməsi yerin təkinin pozulması biosferdə hansı dəyişiklikləri yaradır?

- A) biosferin məhsuldarlığı zəifləyir
- B) biosferin məhsuldarlığı artır
- C) biosferin məhsuldarlığı sabit qalır
- D) biosferin məhsuldarlığı stabildir
- E) biosferin məhsuldarlığı dəyişir

219. Sual: Hansı geotermal enerjini fərqləndirən xüsusiyyətə malik deyil?

- A) ətraf mühiti çirkləndirir
- B) tükənməyən sərvətlər qrupuna aiddir
- C) belə enerji mənbələri geniş yayılmışdır
- D) geotermal enerjiden istifadə böyük vəsait tələb etmir

E) ekoloji cəhətdən tam zərərsizdir

220. Sual: Hansı tükənməz enerji ehtiyatlarına malik olan Dünya okeanı sularını çirkləndirən mənbələr aid deyil ?

- A)) balıqlar üçün yem məhsullarının çoxalması
- B) radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- C) nüvə silahlarının sınaqdan keçirilməsi
- D) konteynerlərdə radioaktiv tullantıların atılması
- E) konteynerlərin zədələnməsindən baş verən çirklənmələr

221. Sual: Tükənməz enerji ehtiyatlarına malik olan Dünya Okeanı hansı çirklənməyə məruz qalır?

- A) kimyəvi çirklənməyə
- B)) fiziki çirklənməyə
- C) bioloji çirklənməyə
- D) üzvi çirklənməyə
- E) qeyri üzvi çirklənməyə

222. Sual: Hansı dənizləri çirkləndirən və onun ekoloji vəziyyətinə təsir edən amillərdən sayılmır?

- A) dənizlərin hidroloji rejimi pozulur
- B) sahil zonalarındakı torpaqlardan istifadə
- C) sahil zonalarından dənizə çirkab suların axıdılması
- D) təmizləyici qurğuların çöküntülərinin atılması
- E) sahil təmizləyici qurğuların sayının artırılması

223. Sual: Neftin saxlanması və nəqli zamanı hansı ekoloji problemlər yaranır?

- A)) boru ətrafı torpaqlar neftlə çirklənir
- B) heç bir problem yaranmır
- C) torpaq münbitləşir
- D) torpağın eroziyası azalır
- E) torpağın şoranlaşması baş verir

224. Sual: Böyük təbii ehtiyatlar malik olan torpaqlardan düzgün istifadə olunmaması hansı ekoloji problemləri yaradır?

- A) şoranlaşmanı
- B) səhrələşmanı
- C) münbitləşməni
- D) münbitsizləşməni
- E) bitkilərin azalmasını

Bölmə: 10-01

225. Sual: Ekoloji ekspertiza dedikdə nəzərdə tutulur:

- A) iqtisadi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- B) siyasi və iqtisadi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- C) hüquqi və mənəvi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- D) siyasi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- E) iqtisadi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.

226. Sual: Ətraf mühitin ekspertizası hansı hallarda keçirilməlidir?

I

- A) iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- B) ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.
- C) milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- D) təsərrüfat, layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl.
- E) ekoloji fəlakət baş verdikdə.

227. Sual: Aşağıdakılardan hansı ekoloji ekspertizanın mexanizminə daxil deyil?

- A) kompleks elmi-tədqiqat işlərindən ibarət təsərrüfat layihələrinin ekoloji ekspertizası.
- B) meşənin kəsilməsi üçün nəzərdə tutulan sahənin seçilməsi.
- C) dövlət ekoloji tələb və normativlərin yerinə yetirildiyi halda istismarına icazənin verilməsi.
- D) modernləşdirmə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən müəssisələrin ekoloji ekspertizası.
- E) istehsal olunan və xaricdən gətirilən yeni texnika texnologiyaya material və maddələrin ekoloji ekspertizası.

228. Sual: Ekoloji ekspertizanın əsas prinsipləri hansılardır?

- A) imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslik
- B) müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.
- C) imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- D) peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.
- E) enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.

229. Sual: Təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası:

- A)) dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir.
- B) ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- C) ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
- D) demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.
- E) iqtisadi siyasətin əsasıdır.

230. Sual: Sənaye müəssisəsinin ekoloji pasportu nədir?

- A) təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.
- B) ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin miqdarı haqqında sənəd.
- C) cərimə sanksiyaların şərtləri haqqında sənəd.
- D)) müəssisə ilə ətraf mühit arasında qarşılıqlı əlaqə və təsirin xüsusiyyətlərinə əks etdirən kompleks sənəd.
- E) tullantıların, çirklənmənin izn həddləri haqqında sənəd.

231. Sual: Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji pasportda öz əksini tapmamışdır?

- A) müəssisə haqqında ümumi məlumat və istifadə olunan texnologiya.
- B)) ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr.
- C) istifadə olunan ehtiyatın kəmiyyət, keyfiyyət göstəriciləri.
- D) əsas məhsullar istehsalının texnoloji sxemi, havaya atılan tullantıların təmizlənmə sxemləri.
- E) çirkab sularının təmizlənmə mexanizmi, tullantıların keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri.

232. Sual: Ekoloji pasport hansı müddətdə etibarlıdır?

- A) 2 il müddətinə.
- B) 1 il müddətinə
- C) 3 il müddətinə
- D) 5 il müddətinə
- E) 6 ay müddətinə

233. Sual: Müstəqillik prinsip ekoloji fəaliyyətin hansı sahəsinə aiddir?

- A) ekoloji monitorinqə
- B) ekoloji tənzimləməyə
- C) ekoloji auditə
- D) ekoloji ekspertizaya
- E) ekoloji maraqlara

234. Sual: Müəssisənin "Ekoloji pasport" hansı müddətə tərtib olunur?

- A) 3 il
- B) 1 il
- C) 5 il
- D) 2 il
- E) müddətsizdir

235. Sual: Müəssisələrin ekoloji pasportu özündə əks etdirir?

- A) mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- B) mühazirə üçün işçi qüvvəsinin müəyyənliyi
- C) təbii resursların istehlaklı

- D) təbii resursların müxtəlifliyi
- E) “ekoloji pasport” olmur

236. Sual: Ekoloji audit nədir?

- A)) təbii resurslardan istifadə və bərpası üzrə hesabatların düzgün tərtib edilməsi və daxil olmaqla təbiətdən istifadəsi tərəfindən ekoloji tələblərin ətraf mühitin mühafizəsi normalarının və qaydalarının gözlənilməsi məqsədilə onların təsərrüfat və digər fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- B) təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- C) antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır.
- D) təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.
- E) çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır

237. Sual: Audit haqqında ilk sənət neçənci ildə aşkar edilmişdir?

- A) 1755-ci ildə
- B) 1800 – ci ildə
- C) 1050 - ci ildə
- D) 1330 – cu ildə
- E)) 1130 – cu ildə

238. Sual: “Auditor” sözünün latınca mənası nədir?

- A) yoxlayıcı
- B)) dinləyici
- C) əks etdirən
- D) izah edən
- E) məruzəçi

239. Sual: Ekoloji auditin predmetinə aiddir:

- A)kommersiya işlərinin təşkili
- B) auditor yoxlaması
- C)müqavilələrin hazırlanması
- D)lisensiyaların verilməsi
- E)) ekoloji siyasətin hazırlanması

240. Sual: Dövlət ekoloji ekspertizası kim tərəfindən maliyyələşir?

- A)) dövlət büdcəsi və sifarişi
- B)Dövlət bankı
- C)sifariş verən müəssisə və bank
- D)əhalinin könüllü vəsaiti
- E) maliyyələşmə aparılmır

241. Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı müəssisənin ekoloji pasportuna aid edilmir?

- A)Müəssisədə istifadə olunan texnologiyalar haqda məlumat.
- B)İstifadə olunan vəsaitlərin keyfiyyət və kəmiyyət xarakteri.
- C)İstehsal olunan məhsulun kəmiyyət xarakteri.
- D)) Həlli vacib olan ekoloji problemlər haqqında məlumat.
- E) İstehsal tullantılarının kəmiyyət və keyfiyyət xarakteri.

242. Sual: İctimai ekoloji ekspertiza nədir ?

- A)ictimaiyyətin istəyi ilə yaranmış dövlət strukturudur
- B)) ictimaiyyətin istəyi ilə yaranmış qeyri-dövlət strukturudur
- C)əhalinin özfəaliyyətidir

- D) dövlət qanunlarını icra edən orqandır
- E) ekspertizaya daxil deyildir

243. Sual: Sənaye müəssisələrinin ekoloji pasportu nədir?

- A) ünvanı göstərən sənəddir
- B)) normativ – texniki sənəddir
- C) tullantıların xarakterini göstərir
- D) təbii şəraiti göstərən sənəddir
- E) sənəd hesab edilmir

244. Sual: Antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət nə adlanır?

- A) nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.
- B) sənaye müəssisələrinə nəzarət
- C) əhəlinin miqrasiyasına nəzarət.
- D) kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- E)) antropogen təsir üzrə ekoloji monitoring

245. Sual: İqtisadi xarakterli tədbirlər sistemi nədir?

- A)) ekoloji ekspertiza
- B) siyasi və iqtisadi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- C) hüquqi və mənəvi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- D) siyasi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- E) iqtisadi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.

246. Sual: Təsərrüfat, layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl hansı hallarda keçirilməlidir?

- A) iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- B) ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.
- C) milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- D) ətraf mühitin ekspertizasında
- E) ekoloji fəlakət baş verdikdə.

247. Sual: Ekoloji ekspertizanın mexanizminə daxildir?

- A) ətraf mehitdə baş verən hadisələrin ekspertizası
- B) kompleks elmi tədqiqat işlərindən ibarət layihələrin ekoloji ekspertizası
- C) təbii floranın layihələndirməsinin ekspertizası
- D) ekspertizanın elmi əsasları
- E) ekspertizanın funksiyaları

248. Sual: İmperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslilik ekspertizanın hansı funksiyasına aiddir?

- A) ekoloji ekspertizanın əsas prinsipinə
- B) müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.
- C) imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- D) peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.
- E) enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.

249. Sual: Təbii resurslarda istifadə və bərpası üzrə hesablamaların və digər fəaliyyətlərin yoxlanılması nə ilə uyğundur?

- A) ekoloji audit ilə
- B) təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- C) antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır
- D) təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.
- E) çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır

250. Sual: 1995-ci il iyunun 20-də Azərbaycan Respublikasının hansı qanunu qəbul edilmişdir?

- A) 1994-cü il iyunun 10-da.
- B) 1996-cı il sentyabrın 5- də.
- C) auditor xidməti haqqında
- D) 1997-ci il fevralın 28-də.
- E) 1995-ci il mayın 4-də

251. Sual: İlk dəfə auditi tətbiq edən dövlətlər sırasındadır:

- A) Rusiya
- B) Yaponiya
- C) Fransa
- D) ABŞ
- E) Almaniya

252. Sual: Təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi auditin hansı fəaliyyətinə uyğun deyil:

- A) ekoloji siyasətin hazırlanması.
- B) təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- C) təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
- D) ekoloji auditin predmetinə
- E) ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.

253. Sual: Dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir:

- A) təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası
- B) ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- C) ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
- D) demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.
- E) iqtisadi siyasətin əsasıdır.

254. Sual: Ekoloji ekspertizanın mexanizmi neçə elementlə səciyyələnir ?

- A) 5
- B) 2
- C) 3
- D) 10
- E) 6

255. Sual: Müəssisə ilə ətraf mühit arasında qarşılıqlı əlaqə və təsirin xüsusiyyətlərini əks etdirən sənəd nə adlanır?

- A) təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.
- B) ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin miqdarı haqqında sənəd.
- C) cərimə sanksiyaların şərtləri haqqında sənəd.
- D) müəssisənin ekoloji pasportu müəssisənin ekoloji pasportu
- E) tullantıların, çirklənmənin izn həddləri haqqında sənəd.

256. Sual: Ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr hansı sənədə aiddir?

- A) müəssisə haqqında ümumi məlumat və istifadə olunan texnologiya.
- B) ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr.
- C) istifadə olunan ehtiyatın kəmiyyət, keyfiyyət göstəriciləri.
- D) ekoloji pasporta
- E) çirkab sularının təmizlənmə mexanizmi, tullantıların keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri.

Bölmə: 11-01

257. Sual: Ətraf mühitin monitorinqi nədir?

- A) uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
- B) ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
- C) ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- D) onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.
- E) demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.

258. Sual: Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?

- A) ekoloji monitorinq baza monitorinqidir.
- B) qlobal monitorinqidir.
- C) qısa müddətli monitorinqidir.
- D) biosferin kompleks monitorinqidir.
- E) fiziki monitorinqidir.

259. Sual: Aşağıdakılardan hansı antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinqin əsas məsələlərinə daxildir?

- A) nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.
- B) sənaye müəssisələrinə nəzarət
- C) əhalinin miqrasiyasına nəzarət.
- D) kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- E) antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət.

260. Sual: Monitorinqin obyektı dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?

- A) atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
- B) atmosfer, yeraltı sular.
- C) yerüstü sular, okeanlar.
- D) okeanlar və dənizlər.
- E) atmosfer, kriosfera

261. Sual: Monitoring sistemi siniflərinə ayrılır:

- A) təsir amilinə görə.
- B) çirkləndirici mənbələrə görə.
- C) təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.
- D) miqyasına görə
- E) aparıldığı yerə görə.

262. Sual: Monitoringin təsir amili dedikdə başa düşülür:

- A) müxtəlif çirkləndirici maddələr.
- B) kimyəvi çirkləndirici maddələr.
- C) təbii təsir amilləri.
- D) müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri.
- E) fiziki təsir amilləri.

263. Sual: Qlobal monitoring sistemi nədir?

- A) dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- B) yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- C) litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- D) materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- E) bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.

264. Sual: Baza monitoring sistemi nədir?

- A) regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək
- B) bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.

- C) faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- D) hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- E) litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.

265. Sual: Milli monitoring sistemi dedikdə başa düşülür:

- A) beynəlxalq miqyasda aparılan monitoring.
- B) bir neçə ölkədə aparılan monitoring.
- C) ölkə miqyasında aparılan monitoring.
- D) materikdə aparılan monitoring.
- E) şəhər daxilində aparılan monitoring.

266. Sual: Regional monitoring sistemi nəzarəti həyata keçirir:

- A) hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.
- B) inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- C) hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- D) hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.
- E) dünyada gedən proseslərə.

267. Sual: İmpakt monitoring sistemi nədir?

- A) regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitoringi.
- B) regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli
- C) lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitoringi.
- D) Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitoringi.
- E) Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitoringi.

268. Sual: Fiziki monitoring dedikdə başa düşülür:

- A) ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
- B) ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.
- C) litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- D) ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- E) insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət.

269. Sual: Mənafe monitoringi nədir?

- A) radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş uçan aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitoring.
- B) radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitoring.
- C) radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitoring.
- D) radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitoring.
- E) xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitoring.

270. Sual: Ekobiokimyəvi monitoring dedikdə başa düşülür:

- A) ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- B) ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- C) ətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- D) ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- E) ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.

271. Sual: Sığorta halı nədir?

- A)) qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın baş verdiyi proses.
- B) qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın həcmi.
- C) qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin həcmi.
- D) qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin əhaliyə vurduğu ziyanın həcmi.
- E) qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin sənaye müəssisələrinə vurduğu ziyanın həcmi.

272. Sual: Sığorta ödənişləri necə hesablanır?

- A) müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına bölünməsi yolu ilə.
- B) müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına vurulması yolu ilə
- C) müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə vurulması yolu ilə
- D) müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə bölünməsi yolu ilə.
- E) müəssisənin illik dövriyyəsinin istehsal xərclərinə bölünməsi yolu ilə.

273. Sual: Monitoring nələri öyrənir?

- A)) ətraf mühitin hərtərəfli analizi
- B) potensial ehtiyatları
- C) iqlim göstəriciləri
- D) əhalinin yerdəyişməsini
- E) maliyyə və vergi vəsaitləri

274. Sual: Baza monitoring sistemi zamanı nələr nəzərə alınır?

- A)urbanizasiya səviyyəsi
- B)) regional antropogen təsirlər
- C)çirklənmə dərəcəsi
- D)kimyəvi tullantılar
- E) fiziki təsir amilləri

275. Sual: İmpakt monitoring sistemi hansı sahələri əhatə edir?

- A)sənaye müəssisələrini
- B)kənd təsərrüfatı zonalarını
- C)) xüsusi təhlükəli zonaları
- D)elmi araşdırmaları
- E) dəniz və okean sularını

276. Sual: Sel, Vulkan, Zəlzələ, quraqlıq, torpağın eroziyası və s. hansı monitoring sisteminə aid edilir?

- A)kimyəvi monitoring
- B)) Fiziki monitoring
- C)məsafə monitoringi
- D)bioloji monitoring
- E) lokal monitoring

277. Sual: Ekoloji audit ilk dəfə hansı ölkədə tətbiq olunmağa başlamışdır?

- A)Rusiya

- B) Yaponiya
- C) Fransa
- D)) ABŞ
- E) Almaniya

278. Sual: Ekoloji auditorun vəzifələrinə daxil deyil?

- A) müəssisədə vəziyyətin təhlili.
- B) dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması
- C)) nəzarət obyektinə üçün informasiya modelinin seçilməsi.
- D) ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.
- E) audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.

279. Sual: Ekoloji auditorun hüquqlarına aid deyil?

- A) bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq auditin forma və metodlarının sərbəst müəyyənləşdirmək
- B) ekoloji audit aparılan obyektlərin ekoloji və maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərlə tanış olmaq.
- C) ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək
- D)) mühasibat uçotunun təşkilində kömək göstərmək.
- E) sifarişçi lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək.

280. Sual: Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir.

- A) yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- B) ekoloji fondlar.

- C) ekoloji banklar.
- D) təhsil müəssisələri.
- E) kommertiya bankları.

281. Sual: Ekoloji audit hansı sahələrdə aparılır?

- A) dövlət idarələri.
- B) transmilli korporasiyalar
- C) regionlar
- D) bələdiyyələr
- E)) sosial müdafiə təşkilatları.

282. Sual: Auditin qanunvericilik vətəni hansı ölkə hesab olunur?

- A) Fransa
- B) İspaniya
- C) B. Britaniya
- D) Yaponiya
- E) Portuqaliya

283. Sual: Ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil:

- A) zərurət yarandıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəssislərin cəlb edilməsi.
- B) ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.
- C) proqram məlumatlarının təklifi.
- D)) proqramın planlaşdırılması.

E) program materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.

284. Sual: Ekoloji sığortanın əsas məqsədi:

- A) müəssisəni vergidən azad etmək, sığortanın dəyərini ödəmək
- B) insanları maddi maraqlandırmaq, qurğuların işləməsini təmin etmək
- C) insanların istirahətini təşkil etmək, qurğuları təkmiləşdirmək
- D) müəssisələrə, insanlara və ətraf mühitə dəymiş zərəri ödəmək
- E) müəssisəni vergidən azad etmək, dəymiş zərəri ödəmək

285. Sual: Ekoloji sığorta hansı əsaslarla keçirilir?

- A) rəsmi və qeyri-rəsmi
- B) gizli və açıq
- C) şəxsi və ailəvi
- D) könüllü və məcburi
- E) əmək və mülki

286. Sual: Ekoloji sığorta nəyə xidmət edir?

- A) ətraf mühitə dəyən zərərə görə cərimələrin toplanmasına
- B) ətraf mühitə, insanların sağlamlığına ziyan vuran məsuliyyəti artırmağa
- C) təbii resurslardan istifadəyə
- D) əhəlinin ətraf mühitə təsirinə
- E) ümumi sığorta qanunlarına

287. Sual: Sığorta tarifi nədir?

- A)) qiymətə uyğun sığorta faizi dərəcəsidir
- B) sığortanın illik həcmidir
- C) sığorta fondunun yığılmasıdır
- D) sığorta riskinin dərəcəsi
- E) belə termin yoxdur

288. Sual: Qanuna və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortalının sığortaçıya verməli olduğu pul necə adlanır?

- A)) Sığorta haqqı
- B) Sığorta
- C) Sığorta məbləği
- D) Sığorta tarifi
- E) Sığorta hadisəsi

289. Sual: Sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalı nə adlanır?

- A)) Sığorta riski
- B) Sığorta
- C) Sığorta hadisəsi
- D) Sığorta məbləği
- E) Sığorta haqqı

290. Sual: Sığortaçıya dəymiş zərəri ödəmək imkanı yaradan taktiki hadisə nə adlanır?

- A) Sığorta
- B) Sığorta hadisəsi
- C) Sığorta riski
- D) Sığorta məbləği
- E) Sığorta haqqı

291. Sual: Hər hansı bir şəxs və ya təşkilatın pulla ölçülə bilən mənfəətinə müxtəlif təhlükələr nəticəsində dəyə biləcək zərərlərin qarşısını müəyyən haqq müqabilində almaq məqsədilə hazırlanan müqavilə nədir?

- A) Sığorta riski
- B) Sığorta məbləği
- C) Sığorta
- D) Sığorta haqqı
- E) Sığorta tarifi

292. Sual: Ekoloji monitorinq həyata keçirilərkən üstünlük hansı üsula verilir?

- A) Kimyəvi üsullara
- B) Bioloji üsullara
- C) Fotometrik üsullara
- D) Distansion üsullara
- E) Fitometrik üsullara

293. Sual: Kompleks ekoloji monitorinq sistemi konkret olaraq aşağıdakı məsələlərlə məşğul olur. Hansı cavab düzgün deyil?

- A) Nəzarət obyektinin seçilməsi
- B) Ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- C) Nəzarət obyektini üçün informasiya modelinin seçilməsi
- D) Ölçmə işlərinin planlaşdırılması
- E)) Bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitoring

294. Sual: Uzun müddətli müşahidə sistemi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması nədir?

- A))ətraf mühitin monitoringidir
- B))ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
- C))ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- D) onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.
- E) demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir

295. Sual: Təbii və antropogen təsirdən ətraf mühitdə baş vermiş dəyişikliklərə nəzarət nə adlanır?

- A)) biosferin kompleks monitoringi
- B)) global monitoringidir.
- C)) qısa müddətli monitoringidir.
- D)) biosferin kompleks monitoringidir.
- E)) fiziki monitoringidir.

296. Sual: Əhalinin miqrasiyasının nizamlanması hansı monitoringin tərkib hissəsidir?

- A)) ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.

- B) ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- C) çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- D) bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- E)) monitoring sisteminə daxil deyil

297. Sual: Atmosfer, yerüstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera nəyə aid edilir?

- A)) monitoringin obyektinə
- B) atmosfer, yeraltı sular.
- C) yerüstü sular, okeanlar.
- D) okeanlar və dənizlər.
- E) atmosfer, kriosfera

298. Sual: Təbii və antropogen təsirdən ətraf mühitdə baş vermiş dəyişikliklərə nəzarət nə adlanır?

- A)) biosferin kompleks monitoringi
- B) global monitoringidir.
- C) qısa müddətli monitoringidir.
- D) biosferin kompleks monitoringidir.
- E) fiziki monitoringidir.

299. Sual: Təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə fərqlənmələr nə adlanır?

- A) təsir amilinə görə.
- B) çirkləndirici mənbələrə görə.
- C) monitorinq sistemi
- D) miqyasına görə
- E) aparıldığı yərə görə

300. Sual: Müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilər, təbii və fiziki təsirlər nə adlanır?

- A) müxtəlif çirkləndirici maddələr.
- B) kimyəvi çirkləndirici maddələr.
- C) təbii təsir amilləri.
- D) monitorinqin təsir amili
- E) fiziki təsir amilləri.